

Lucrare prezentată la
cel de-al IX-lea Congres
al profesiei
de auditor financiar
din România

Auditul public extern și provocările contemporane: promovarea unui cadru integrat de performanță, reziliență și durabilitate

Prof. univ. dr. Maria NICULESCU,

*Director, Centrul de studii avansate
privind durabilitatea (CeSAD),
e-mail: maria.niculescu@durabilitate.ro*

Dr. Lorena PREDESCU,

auditor public extern, e-mail: lorena.predescu@rcc.ro

Drd. Cristina Elena VOICU,

*SEEA, Universitatea de Vest din Timișoara,
auditor public extern,
e-mail: cristina.voicu86@e-uvt.ro*

Rezumat

Auditul public extern, ca activitate independentă menită să evalueze legalitatea, regularitatea și performanța gestionării fondurilor publice, se confruntă astăzi cu provocări multiple și complexe. Provenite atât din mediul extern, cât și din cel intern, acestea alimentează schimbările de paradigmă și de practici privind auditul public extern, care a depășit rolul său tradițional de verificare financiară, orientându-se spre evaluări de conformitate și de performanță.

În ultimele două decenii, auditul performanței s-a consolidat treptat ca o practică distinctă, reglementată atât la nivel internațional, cât și național. Autorii avansează ideea potrivit căreia, în contextul mutațiilor globale actuale, marcate de catastrofe naturale, încălzire globală, conflicte internaționale, instabilitate politică și crize care fragilizează instituțiile publice, paradigma performanței este, dacă nu depășită, cel puțin limitată din punct de vedere epistemic și operațional. Reziliența organizațională și persistența în echilibru a sistemelor naturale și umane constituie fundamentul noii paradigme a durabilității, devenită de interes major atât la nivel național, cât și internațional. Inițiative precum Agenda 2030, Pactul Verde pentru Europa, dar și cadrul reglementar și normativ european în materie de durabilitate reprezintă concretizarea empirică a acestei noi direcții.

Promovarea unui cadru de integrare a triadei performanță-reziliență-durabilitate (PRD) în auditul public extern constituie firul conducător al acestei cercetări, pornind de la o întrebare centrală: care este perspectiva auditului public extern în contextul noilor exigențe de reziliență și durabilitate?

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Niculescu, M., Predescu, L., Voicu, C. E. (2026), External Public Audit and Contemporary Challenges: Promoting an Integrated Framework for Performance, Resilience, and Sustainability, *Audit Financiar*, vol. XXIV, no. 1(181)/2026, pp.149-168, DOI: 10.20869/AUDITF/2026/181/003

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2026/181/003>
Data primirii articolului: 17.08.2025
Data revizuirii: 20.08.2025
Data acceptării: 3.01.2026

Articolul propune dezvoltarea conceptuală a triadei PRD, în special a dimensiunilor emergente ale acesteia, având ca obiectiv îmbogățirea cadrului teoretic și metodologic al auditului public extern. De asemenea, acesta vizează validarea uneia dintre cele două ipoteze posibile privind promovarea triadei PRD în auditul public extern: integrarea sa în formele actuale de audit sau instituționalizarea unei noi forme de audit axate pe durabilitate, după modelul utilizat în sectorul privat. Metodologia de cercetare mobilizată în acest scop a

inclus: analiza documentară (literatură de specialitate, legislație națională și europeană, documente INTOSAI, rapoarte de audit etc.), analiza de conținut și analiza secundară a studiilor științifice relevante, precum și o cercetare calitativă, bazată pe tehnica focus-grupului.

Cuvinte cheie: performanță; durabilitate; reziliență; audit; risc; taxonomie;

Clasificare JEL: M41, M42, Q52

Introducere

Dinamica accelerată a transformărilor din sfera publică, reflectată, printre altele, de recurența crizelor climatice și sociale, reconfigurările strategice globale, instabilitatea instituțională și de intensificare a presiunilor normative și de reglementare, impune o reconceptualizare aprofundată a cadrului de gestionare și evaluare a resurselor publice. În acest context complex, auditul public extern nu poate rămâne focalizat exclusiv pe legalitate și performanță financiară, ci trebuie să răspundă provocărilor emergente legate de reziliență și durabilitate. Articolul de față explorează aceste aspecte dintr-o perspectivă integrată, oferind o analiză conceptuală și empirică, relevantă pentru cercetători, practicieni și factori de decizie.

Structura lucrării este următoarea:

1. Cadrul epistemologic și metodologic al cercetării
2. Triada „performanță–reziliență–durabilitate” (PRD) în abordare integrată
3. Viziunea Instituțiilor Supreme de Audit (SAI) privind dezvoltarea durabilă
4. Reglementările europene privind durabilitatea – sursă de inovare pentru SAI-uri
5. Rezultatele cercetării și discuții
6. Limitele și perspectivele cercetării.

1. Cadrul epistemologic și metodologic al cercetării

Reflecția asupra mizelor auditului public extern în fața provocărilor contemporane este astăzi de interes crescând, în contextul angajamentelor internaționale

asumate prin Agenda 2030, dar mai ales al politicilor și reglementărilor europene recente privind durabilitatea. Această reflecție are potențialul de a contribui la consolidarea cadrului teoretic al auditului public extern și la stimularea cercetării interdisciplinare în domeniul mai larg al dezvoltării durabile.

Din complexitatea tematică indusă de această reflecție autorii au ales ca fir conducător promovarea unui cadru integrat de abordare a triadei „performanță–reziliență–durabilitate” (PRD) în auditul public extern. Demersul pornește de la premisa că, în contextul actual al mutațiilor globale, marcate de catastrofe naturale, încălzire globală, conflicte internaționale, instabilitate politică și crize care fragilizează instituțiile publice, paradigma performanței este, dacă nu depășită, cel puțin limitată din punct de vedere epistemologic și operațional. Reziliența organizațională și persistența în echilibru a sistemelor naturale și umane constituie fundamentul noii paradigme a durabilității, care a devenit un punct de interes major, atât la nivel național, cât și internațional.

Întrebarea centrală de cercetare: *care este perspectiva auditului public extern în contextul noilor exigențe de reziliență și durabilitate?* induce numeroase întrebări secundare, dintre care am reținut trei semnificative:

- Cum sunt integrate în prezent dimensiunile rezilienței și durabilității în formele de audit extern, în special în auditul performanței?
- În ce măsură cadrul reglementar european privind durabilitatea și auditul durabilității poate constitui surse de inovație pentru sectorul public?
- Care este percepția practicienilor privind instituționalizarea unei noi forme de audit public extern axat pe reziliență și durabilitate?